

2019-04-24

RUN/255/2019

Anna Omberg
Regionala utvecklingsförvaltningen
Tfn: 063-146565
E-post: anna.omberg@regionjh.se

Näringsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Skrivelse angående OECD:s utvärdering *Linking Indigenous Sami People with Regional Development in Sweden*

Under år 2017 lanserades OECD:s territoriella utvärdering *Nordliga glesbefolkade områden*, den har beställts av och tagits fram i samarbete med de 14 regioner som utgör norra Norge, norra Finland och norra Sverige – däribland Jämtland Härjedalen. Rapporten lyfter många frågor av vikt för regional utveckling och tillväxtarbete i geografier som utmärker sig genom stora avstånd och låg befolkningstäthet.

Den territoriella utvärderingen tydliggör det samiska urfolkets svaga kopplingar till regional tillväxtpolitik och därför är Region Jämtland Härjedalen tacksam för initiativet till uppföljningen genom OECD:s utvärdering *Linking the Indigenous Sami People with Regional Development in Sweden*, som lanserades i mars i år. Utvärderingarna inleder med att Saepmie stäcker sig över fyra länder: Kolahalvön i Ryssland, norra Finland, norra Norge och halva Sveriges geografi. De svaga kopplingarna till den regionala tillväxtpolitiken förklaras bland annat genom: brist på data kopplat till samer och samiskt näringsliv, utmaningar som rör självbestämmande och suveränitet, att olika former av institutionella arrangemang med ansvar för urfolksfrågor har utvecklats och att dessa ofta har svaga kopplingar till områden som berör regional utveckling och landsbygdsutveckling samt genom målkonflikter med bland annat utvinningsindustrier, turismrelaterade verksamheter och infrastruktur. Rapporterna redogör också för att det finns tydliga skillnader mellan olika identiteter, kulturer, sociala strukturer och traditioner – även om samerna definierar sig som *ett folk*.

Mot bakgrund av resonemanget ovan och med tanke på att Sveriges regionala tillväxtpolitik betonar en territoriell inriktning, det vill säga: att politiken ger bäst resultat om den utformas efter platsens behov, är det överraskande att OECD:s besök i Sverige förlades till orter i Norrbottens och Västerbottens län – i den nordsamiska geografien. Region Jämtland Härjedalen anser att inomregionala skillnader och platsspecifika förutsättningar är att vänta vad gäller det samiska urfolkets liv och leverne inom Sveriges gränser. Vi instämmer i rapportens slutsatser men vill som regionalt utvecklingsansvarig aktör i Jämtland Härjedalen synliggöra att den slutgiltiga rapporten beskriver förutsättningar baserade på besöken i de två nordliga länen och att organisationerna som nämns i stort sett uteslutande är organisationer från dessa områden. Ett, i sammanhanget, kort videomöte hölls med representanter från Jämtland Härjedalen för att lyfta fram sydsamiska förutsättningar och

särdrag. Det rör bland annat konsekvenser av att leva i ett län där det är glest mellan samiska hushåll. Samebyarna i Jämtland Härjedalen är 11 stycken och små till såväl yta som medlemsantal vilket skapar en särskild sårbarhet. Även konsekvenser av att leva i ett län med starkt tillväxtfokus på besöksnäring. Vi behöver en långsiktig hållbar fjällturism som inte tar plats på bekostnad av rennäringen och är i detta sammanhang tveksamma till lösningar i rapporten som tycks förutsätta att samiska värderingar behöver ge vika. Men kanske främst hotet mot den sydsamiska kulturen, det sydsamiska kulturcentret Gaaltije nämns inte i rapporten och vi tolkar det som att man inte förstått organisationens avgörande betydelse för en levande sydsamisk kultur och den typen av hubb rapporten lyfter fram som viktig för ett framgångsrikt arbete. Vi arbetar för att Gaaltije ska bli ett nationellt resurscentrum, de är den enda sydsamiska aktör med kapacitet att initiera, samordna och driva större utvecklingsprojekt och en potentiell motor för stora delar av den sydsamiska näringslivsutvecklingen.

Region Jämtland Härjedalen vill tillsammans med samiska parter och nationell nivå skapa relevanta länkar till vårt regionala tillväxtarbete och förväntar oss att regeringen och näringsdepartementet tar nästa steg och bjuder in till ett första möte där vi gärna är dialogpart.

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Elise Ryder Wikén
Regionala utvecklingsnämndens
ordförande

Anders Byström
Regional utvecklingsdirektör